

Afgørelse om anvendelse af nødforordningens artikel 6 på tilladelsesprocessen for forlængelsen af elproduktionstilladelsen for Nysted Havvindhavmøllepark

1) Afgørelse

Energistyrelsen har den 29. november 2024 modtaget en ansøgning fra Nysted I A/S' (Nysted I eller 'Tilladelsesindehaver') om anvendelse af nødforordningens¹ artikel 6 til at undtage projektet vedr. forlængelse af elproduktionstilladelsen for Nysted Havvindhavmøllepark for artsbeskyttelsesvurderingerne i henhold til artikel 12, stk. 1, i direktiv 92/43/EØF (habitatdirektivet) og i henhold til artikel 5 i direktiv 2009/147/EF (fuglebeskyttelsesdirektivet). Projektet omfatter dels en tilladelsesproces efter VE-lovens² § 25 om tilladelse til væsentlig ændring af det bestående anlæg, dels en tilladelsesproces efter VE-lovens § 29 om forlængelse af elproduktionstilladelsen.

Der er fastsat supplerende bestemmelser til nødforordningen, herunder til anvendelse af forordningens artikel 6, i bekendtgørelse nr. 774 af 20. juni 2024³.

Energistyrelsen træffer hermed ifølge nødforordningens artikel 6 samt § 5 i bekendtgørelse nr. 774 af 20. juni 2024 afgørelse om, at projektet kan undtages for artsbeskyttelsesvurderingerne i henhold til artikel 12, stk. 1, i habitatdirektivet, som gennemført i dansk ret, jf. §§ 4-5 i bekendtgørelse nr. 588 af 26/05/2025⁴, og § 10, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 521 af 25 marts 2021⁵ (artsfredningsbekendtgørelsen) og i henhold til artikel 5 i fuglebeskyttelsesdirektivet, som gennemført i dansk ret, jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 4 og jagt- og vildtforvaltningslovens § 7, stk. 2.

Afgørelsen meddeles på følgende vilkår:

¹ RÅDETS FORORDNING (EU) 2022/2577 af 22. december 2022 om en ramme for fremskyndelse af udbredelsen af vedvarende energi, som ændret ved EUT L 335 af 29.12.2022, s. 36.

² Jf. lovbekendtgørelse nr. 1031 af 6. september 2024.

³ Bekendtgørelse nr. 774 af 20. juni 2024 om fastsættelse af supplerende bestemmelser for anvendelse af visse dele af Rådets forordning (EU) 2022/2577 om en ramme for fremskyndelse af udbredelsen af vedvarende energi og Rådets forordning (EU) 2024/223 om ændring af EU-forordning 2022/2577.

⁴ Bekendtgørelse nr. 588 af 26/05/2025 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter vedrørende projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet.

⁵ Bekendtgørelse nr. 521 af 25. marts 2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (Artsfredningsbekendtgørelsen).

- 1.1 Med det formål at beskytte flagermus mod forsætligt drab som følge af kollision med rotorbladene jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, skal vindmøllerne stå stille eller dreje med en maksimal vingspidshastighed på 50 km/t når middelvinden målt i 10-minuttersintervaller i nacellehøjde er under 6 m per sekund.

Vilkåret gælder fra en time efter solnedgang til solopgang i perioden 1. april til 31. oktober.

Vilkåret gælder ikke, hvis temperaturen målt i nacellehøjde er under 11 grader Celsius og i tilfælde af kraftig regn. Kraftig regn defineres som mere end 1 mm per 10-minuttersinterval.

- 1.2 Med henblik på at styrke viden om projektets påvirkning af flagermus skal tilladelsesindehaver igangsætte et overvågningsprogram. Programmet skal som minimum dække 2 år (minimum april-oktober). Tilladelsesindehaver har indsendt et overvågningsprogram, som er godkendt af Energistyrelsen.

Overvågningsprogrammet skal afsluttes ved indsendelse af en rapport, der præsenterer hvilke arter, der forekommer i området og aktiviteten af de enkelte arter i relation til tidspunkter og dato samt relevante vind- og vejrforhold, herunder bl.a. temperatur, vindstyrke, nedbør osv. Der skal desuden fremsendes delrapporter, der præsenterer data fra hvert af de 2 år (sæsoner).

Indsamlede miljødata skal stilles til rådighed for offentligheden, hvorfor tilladelsesindehaver skal sikre, at data er kvalitetssikrede og af format således, at de kan overføres til de relevante offentlige databaser efter anvisning fra Energistyrelsen.

Tilladelsesindehaver skal opbevare data, der er indsamlet gennem overvågningsprogrammet og skal efter afsluttet afrapportering og ved Energistyrelsens forespørgsel levere disse til Energistyrelsen eller rapportere til relevante databaser.

Begrundelsen fremgår nedenfor af afgørelsen.

2) Sagsforløb

Nysted I har den 23. juni 2023 ansøgt om forlængelse af elproduktionstilladelsen af Nysted Havvindmøllepark bestående af 70 vindmøller med en kapacitet på 161 MW, og har senest den 23. maj 2025 indsendt opdaterede oplysninger til ansøgningen. Den eksisterende elproduktionstilladelse for Nysted Havvindmøllepark udløber den 10. juni 2028.

Nødforordningen fastsætter bestemmelser, der kan fremskynde tilladelsesprocessen for projekter om vedvarende energi. Forordningen trådte i kraft den 30. december 2022 og blev ændret ved Rådets forordning (EU) 2024/223. Det følger af nødforordningens artikel 10, at den anvendes i en periode på 18 måneder fra ikrafttrædelsen, idet artikel 1, artikel 2, nr. 1), artikel 3, stk. 2, artikel 3a, artikel 5, stk. 1, og artikel 6 og 8 dog finder anvendelse indtil den 30. juni 2025.

Forordningen er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Forordningen indeholder imidlertid en række bestemmelser, hvis anvendelse i Danmark helt eller delvist beror på, at det nationalt fastsættes, at bestemmelserne skal finde anvendelse. Der er i den forbindelse i bekendtgørelse nr. 774 af 20. juni 2024 fastsat supplerende bestemmelser til nødforordningen. Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. supplerende bestemmelser til anvendelsen af nødforordningens artikel 6.

Energistyrelsen modtog den 29. november 2024 en ansøgning fra Nysted I om anvendelse af nødforordningens artikel 6 til at undtage projektet vedr. forlængelse af elproduktionstilladelsen for Nysted Havvindmøllepark for artsbeskyttelsesvurderingerne i henhold til artikel 12, stk. 1, i habitatdirektivet og i henhold til artikel 5 i fuglebeskyttelsesdirektivet.

Udkast til afgørelsen har i perioden 4. juni 2025 til 18. juni 2025 været i myndighedshøring. Energistyrelsen har ikke modtaget bemærkninger til udkastet.

3) Begrundelse for afgørelsen

Nødforordningens genstand og anvendelsesområde følger af forordningens artikel 1. Bestemmelsen lyder således:

”Ved denne forordning fastsættes der midlertidige regler af hastende karakter for at fremskynde den tilladelsesproces, der gælder for produktion af energi fra vedvarende energikilder, med særligt fokus på specifikke teknologier eller projekttyper for vedvarende energi, som på kort sigt kan øge tempoet for udbredelsen af vedvarende energi i Unionen.

Denne forordning finder anvendelse på alle tilladelsesprocesser, der har en startdato inden for dens anvendelsesperiode, og berører ikke nationale bestemmelser, der fastsætter kortere frister end dem, der er fastsat i artikel 5, stk. 1.

Medlemsstaterne kan også anvende denne forordning på igangværende tilladelsesprocesser, som ikke har ført til en endelig afgørelse inden den 30.

december 2022, forudsat at dette forkorter tilladelsesprocessen, og at tredjeparters allerede eksisterende juridiske rettigheder bevares.”

Det skal i den forbindelse indledningsvis bemærkes, at projektet og ansøgningen vedr. forlængelse af elproduktionstilladelsen til Samsø Havvindmøllepark omhandler drift af et anlæg til produktion af vedvarende energi, som behandles efter VE-lovens regler. Energistyrelsen vurderer på den baggrund, at der er tale om et projekt om vedvarende energi, der er omfattet af nødforordningens anvendelsesområde.

Som det fremgår af forordningens artikel 1, 3. pkt., gælder der visse betingelser for anvendelse af forordningens regler på en tilladelsesproces, der var i gang inden forordningen trådte i kraft den 30. december 2022.

Nedenfor fremsættes derfor først Energistyrelsens vurdering af, hvorvidt betingelserne for artikel 1, 3. pkt. er opfyldt, og derefter Energistyrelsens vurdering af, om betingelserne i forordningens artikel 6 er opfyldt i den konkrete sag.

3.1) Anvendelse af nødforordningens artikel 6

Det følger af nødforordningens artikel 6, at medlemsstaterne – under visse nærmere betingelser – kan undtage et projekt om vedvarende energi fra bl.a. artsbeskyttelsesvurderingerne efter habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, og fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 5. Det forudsætter, at projektet er placeret i et område udlagt til vedvarende energi, og at der er gennemført en strategisk miljøvurdering af området. Det er Tilladelsesindehaveren, der skal anmode den relevante miljømyndighed om anvendelse af nødforordningens artikel 6. Anvendelsen forudsætter yderligere, at myndigheden i denne forbindelse skal vurdere, om der på grundlag af eksisterende data skal fastsættes passende og forholdsmæssige afbødende foranstaltninger for at sikre artsbeskyttelsen i henhold til habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Medlemsstaterne kan undtage projekter om vedvarende energi samt energilagringsprojekter og elnetprojekter, der er nødvendige for at integrere vedvarende energi i elektricitetssystemet, fra miljøkonsekvensvurderingen i henhold til artikel 2, stk. 1, i direktiv 2011/92/EU og fra artsbeskyttelsesvurderingerne i henhold til artikel 12, stk. 1, i direktiv 92/43/EØF og i henhold til artikel 5 i direktiv 2009/147/EF, forudsat at projekterne er placeret i et særligt område for vedvarende energi eller et særligt netområde for tilhørende netinfrastruktur, som er nødvendig for at integrere vedvarende energi i elektricitetssystemet, hvis medlemsstaterne har fastsat et sådant område for vedvarende energi eller netområde, og at det pågældende område har været genstand for en strategisk miljøvurdering i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

2001/42/EF ⁽¹⁾). Den kompetente myndighed sikrer, at der på grundlag af eksisterende data anvendes passende og forholdsmæssige afbødningsforanstaltninger for at sikre overholdelse af artikel 12, stk. 1, i direktiv 92/43/EØF og artikel 5 i direktiv 2009/147/EF. Hvis sådanne foranstaltninger ikke findes, sikrer den kompetente myndighed, at den erhvervsdrivende betaler en økonomisk kompensation for artsbeskyttelsesprogrammer for at sikre eller forbedre de berørte arters bevaringsstatus." [*Energistyrelsens understregning.*]

I bekendtgørelse nr. 774 af 20. juni 2024 er der som nævnt ovenfor fastsat supplerende bestemmelser for anvendelsen af visse dele af nødforordningen, herunder artikel 6. Det følger af bekendtgørelsens § 3, nr. 1, at der ved et særligt område for vedvarende energi forstås: "*Et område, der gennem kommune- eller lokalplan, landsplandirektiv eller havplan, er udlagt til vedvarende energianlæg og hvor der er foretaget en strategisk miljøvurdering i henhold til miljøvurderingslovens § 8.*"

Ifølge § 5, stk. 1, kan en Tilladelsesindehaver inden for et særligt område til vedvarende energi anmode den kompetente myndighed om at vurdere, om et konkret projekt for vedvarende energi kan undtages fra artsbeskyttelsesvurderinger efter bl.a.

§§ 4-5 i bekendtgørelse nr. 588 af 26/05/2025 og artsfredningsbekendtgørelsen. Det følger af § 5, stk. 3, at ved den kompetente myndigheds vurdering af, om stk. 1 finder anvendelse på et konkret projekt, skal det vurderes, om der på baggrund af eksisterende data kan fastsættes passende og forholdsmæssige afbødningsforanstaltninger.

Videre følger af bekendtgørelsens § 5, stk. 5, at ved anvendelse af stk. 1 fastsætter den kompetente myndighed hurtigst muligt passende og forholdsmæssige afbødningsforanstaltninger for det konkrete projekt for at sikre beskyttelsen af bilag IV-arter og fugle i deres naturlige udbredelsesområde. Sådanne foranstaltninger fastsættes på grundlag af eksisterende data, og den kompetente myndighed kan indhente yderligere eksisterende oplysninger hos Tilladelsesindehaveren, når dette er nødvendigt for myndighedens fastsættelse af passende og forholdsmæssige afbødningsforanstaltninger.

3.2) Projektet er "*placeret i et særligt område for vedvarende energi*"

Det følger af bekendtgørelsens § 3, nr. 1, at der ved et særligt område for vedvarende energi forstås "*Et område, der gennem kommune- eller lokalplan, landsplandirektiv eller havplan, er udlagt til vedvarende energianlæg og hvor der er foretaget en strategisk miljøvurdering i henhold til miljøvurderingslovens § 8.*"

Nysted Havvindmøllepark er placeret i et område, der er udlagt til vedvarende energianlæg i havplanen, der har været genstand for en strategisk miljøvurdering efter reglerne i miljøvurderingslovens § 8. På den baggrund er det Energistyrelsens vurdering, at betingelsen er opfyldt.

3.3) Energistyrelsens vurdering af behov for fastsættelse af passende og forholdsmæssige afbødningsforanstaltninger og artsbeskyttelse

Nysted I har oplyst, at der i forbindelse med forlængelse af elproduktionstilladelsen ikke sker ændringer på anlæggets størrelse, udformning og karakter. Derimod kan det medføre, at der vil være regelmæssige serviceeftersyn og mulighed for udskiftning af enkelte, mindre komponenter efter behov. Store komponenter som fundamenter og tårne, skal ikke skiftes.

Der sker ingen fysiske ændringer på anlægget som følge af en forlængelse af elproduktionstilladelsen. Forlængelsen af elproduktionstilladelsen medfører derfor ikke en anlæggsfase, og potentielle påvirkninger af beskyttede arter i området, vil udelukkende omfatte potentielle påvirkninger som følger af driften af havvindmølleparken, herunder risikoen for kollision med vindmøllernes vinger. Aktiviteten i området vil dermed forblive uændret sammenlignet med forholdene forud for etableringstilladelsen.

Ved brug af nødforordningens artikel 6 er der ikke pligt til at gennemføre en artsbeskyttelsesvurdering, men Energistyrelsen skal som kompetent miljømyndighed sikre, at der på grundlag af eksisterende data anvendes passende og forholdsmæssige afbødningsforanstaltninger for at sikre overholdelse af artikel 12, stk. 1, i habitatdirektivet og artikel 5 i fuglebeskyttelsesdirektivet. I det nedenstående argumenteres for hvilke afbødende foranstaltninger, der vurderes nødvendige, passende og forholdsmæssige for at overholde bestemmelserne i henholdsvis habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, om bilag IV-arter og fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 5.

3.3.1 Bilag IV-arter

I henhold til habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, gælder følgende forbud vedr. bilag IV-arter:

- a) alle former for forsætlig indfangning eller drab
- b) forsætlig forstyrrelse – i særdeleshed i perioder hvor dyrene er særligt sårbare
- c) forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen
- d) beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rastesteder.

Habitatdirektivets bilag IV-rummer en liste af planter og dyr, som er strengt beskyttede i deres udbredelsesområde. I det levetidsforlængelsen for Nysted Havvindmøllepark udelukkende omhandler den fortsatte drift af vindmøllerne på havet, kan bilag IV-arter, som udelukkende lever på land eller i ferskvand (padder,

krybdyr, planter, insekter, bløddyr, hvirvelløse dyr, hasselmus, birkemus, ulv), ikke blive påvirket af levetidsforlængelsen. For bilag IV-arter, som helt eller delvist er tilknyttet havet, eller som trækker over havet, kan det derimod være relevante at vurdere behovet for afværgende foranstaltninger. Det gælder de resterende danske arter på bilag IV (snæbel, marsvin, hvidnæse, øresvin, vågehval og alle arter af flagermus).

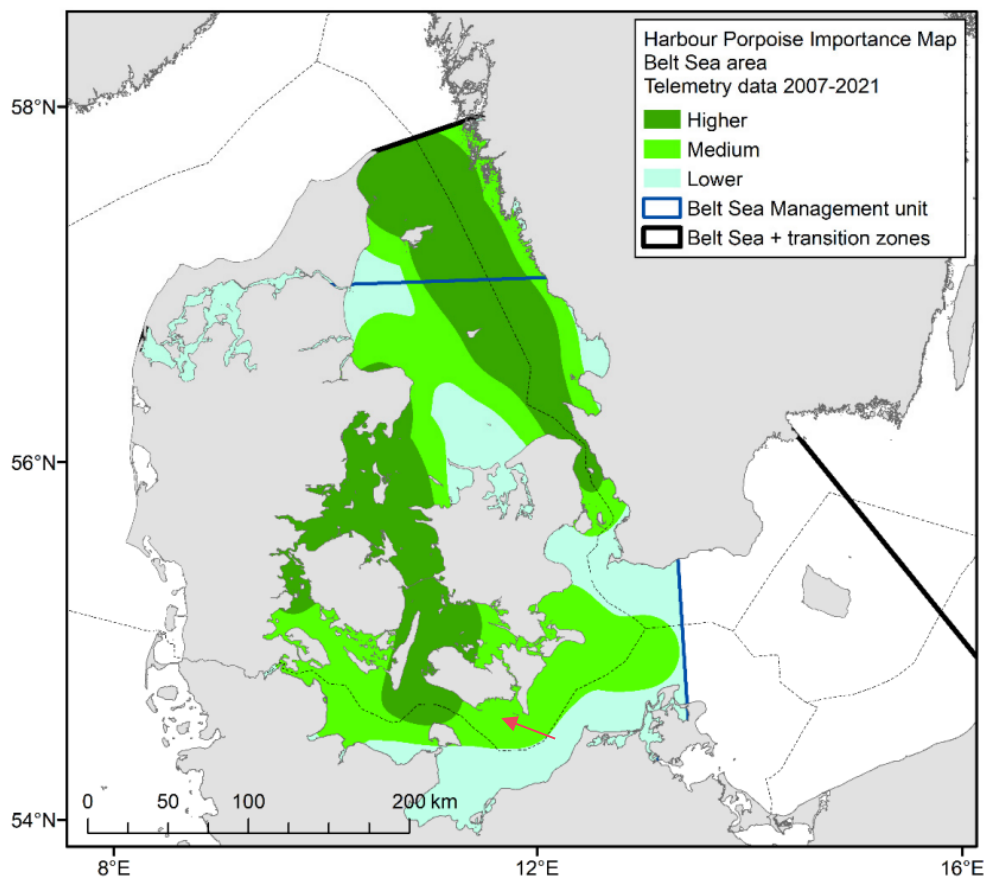
På baggrund af eksisterende viden om forventet forekomst af bilag IV-arter i området omkring Nysted Havvindmøllepark⁶, vurderer Energistyrelsen at der i området kan forekomme flere forskellige arter af flagermus og marsvin. Øvrige hvaler forekommer ikke regelmæssigt i området. Snæbel observeres i Danmark kun i Vadehavsområdet og i særdeleshed i å og vandløb og forekommer derfor ikke projektområdet. Vurdering af behovet for at gennemføre passende og forholdsmæssige afbødende foranstaltninger omfatter derfor udelukkende marsvin og arter af flagermus.

3.3.1.1. Marsvin

Eksisterende viden

Det er primært marsvin fra Bælthavspopulationen som færdes i nærheden af Nysted Havvindmøllepark. Området hvor Nysted Havvindmøllepark er placeret, er af middel betydning for marsvin (Figur 1).

⁶ Baagøe, H. & Jensen, T.S. Dansk pattedyrsatlas,

Figur 1 Vurdering af de indre danske farvandes betydning for marsvin, baseret på positionsdata og data fra SCANS-III og Mini-SCANS-II. Nysted Havvindmøllepark er anvist med en pil⁷.

Vurdering

I forbindelse med etablering og drift af en havvindmøllepark viser erfaringen, at der primært er risiko for påvirkning af marsvin i forbindelse med undervandsstøj i særdeleshed i anlægsfasen. Idet forlængelse af elproduktionstilladelsen ikke omfatter en anlægsfase med støjende aktiviteter, er det ikke relevant at indføre afbødende foranstaltninger af hensyn til at reducere undervandsstøj.

I driftsfasen kan vindmøller udsende støj, hvor størstedelen af lydene, der udsendes fra vindmøller, er under 400 Hz. Marsvins hørelse fungerer bedst ved meget højfrekvente lyde (VHF) mellem 1.000-150.000 Hz⁸. Det er derfor ikke sandsynligt, at marsvin får hverken høreskader eller adfærdsforstyrrelser af turbinestøjen⁹.

⁷ Sveegaard, S., Carlen, I., Carlström, J., Dähne, M., Gilles, A., Loisa, O., Owen, K., & Pawliczka, I. (2022). AU HOLAS-III Harbour Porpoise Importance Map Methodology.

⁸ Möhl & Andersen 1973

⁹ Tougaard, J., & Michaelsen, M., 2018

Som følge af forlængelse af elproduktionstilladelsen vil regelmæssige serviceeftersyn til parken fortsætte som hidtil. Undervandsstøj fra skibe kan påvirke marsvins fødesøgning i stærkt trafikerede områder, idet de søger mod bunden, når et fartøj passerer over dem. Marsvin ophører med at søge efter føde, indtil fartøjet er passeret, hvorefter de genoptager fødesøgningen. Marsvin søger således kun til bunden og ophører med fødesøgningen, når der passerer et fartøj umiddelbart over dem. Set i lyset af dette, vurderer Energistyrelsen, at den fortsatte skibstrafik af serviceskibe til og fra vindmølleparken ikke vil forårsage nedsat fødeoptagelse hos marsvin i området. Dels er sandsynligheden for at et fartøj passerer umiddelbart over et marsvin lille, dels vil fødesøgningen i tilfælde af at et marsvin befinder sig under et fartøj kun ophøre nogle få minutter, mens fartøjet passerer.

Afbødende foranstaltninger

På baggrund af ovenstående vurderer Energistyrelsen det ikke nødvendigt at indføre afbødende foranstaltninger af hensyn til marsvin.

3.3.1.2. Flagermus

Alle danske arter af flagermus er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Havvindmøller kan påvirke trækkende og fouragerende flagermus, idet de potentielt kan kollidere med roterende møllevinger eller blive udsat for barotraume på grund af ændringer i lufttryk omkring vingerne, når de bevæger sig hurtigt gennem luften, hvilket forårsager drab. Energistyrelsen har ikke kendskab til, at havvindmølleparker har en forstyrrende effekt på flagermus, hvor vindmøllerne fx udgør en barriere eller at de på anden måde bliver frastødt af vindmøllerne. Det eneste dokumenterede effektive afværgetiltag til at reducere vindmølledrab af flagermus er at stoppe vindmøllerne eller kantstille vingerne, så de kun roterer meget langsomt (driftsstop ved cut-in-speed)¹⁰.

Eksisterende viden

Der er endnu ikke foretaget specifikke undersøgelser af flagermusforekomster ved Nysted Havvindmøllepark. Havvindmølleparken ligger ca. 10 kilometer fra kysten. Nogle flagermusarter kan fouragere i op til 20 km fra kysten¹¹, og det er derfor sandsynligt at havvindmølleparken kan udgøre et egnet fødesøgningsområde i sensommeren, hvor der på særlige dage kan forekomme store mængder af insekter over havet, som tiltrækkes af havvindmøllerne. Desuden kan det ikke udelukkes, at havvindmølleparken ligger i en flagermustrækrute mellem Danmark og Tyskland. Flagermus præcise trækruter er ukendte men det forventes, at flagermus foretrækker at trække over land, hvorfor størstedelen af

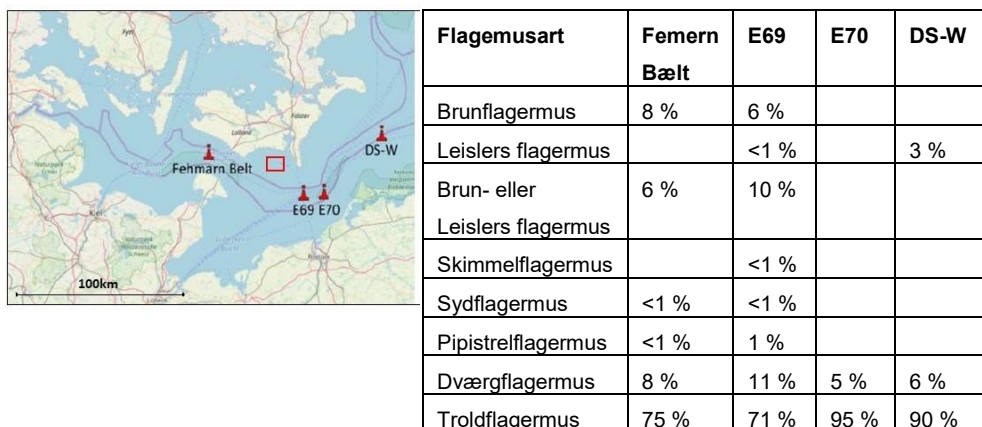
¹⁰ Morten Elmeros, Esben Terp Fjederholt, Julie Dahl Møller, Hans J. Baagøe, Jesper Bladt og Christian Kjær 2024. Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 185 s. - Videnskabelig rapport nr. 603

¹¹ WSP. (2023). Flagermus og havvind. Udarbejdet for Energistyrelsen.

flagermustrækket formodes at foregå via Hyllekrog eller Gedser Odde hhv. vest og øst for Nysted Havvindmøllepark, hvor afstanden til den tyske kyst er kortest.

I forbindelse med et tysk studie af flagermus i den sydlige del af Østersøen¹², er der foretaget flagermusundersøgelser ved fire positioner, der er relevante for Nysted Havvindmøllepark. Positionerne fremgår af nedenstående Figur 2. Der er i alt registreret syv forskellige arter af flagermus ved disse positioner (brunflagermus, Leislers flagermus, skimmelflagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus og troldflagermus). Som det fremgår af Figur 2, udgør troldflagermusen størstedelen af de registrerede flagermus ved alle fire positioner. Ved en enkelt registrering er der desuden fundet damflagermus over havet ved Femern bælt.

Figur 2 Registreringer af flagermus på havet ved fire lokaliteter omkring Nysted Havvindmøllepark (rød firkant). Th. ses den procentvise forekomst af de registrerede flagermusarter. Kilde: Modificeret fra Seebens-Hoyer, A., Bach, L., Bach, P., Pommeranz, H., Götttsche, M., Voigt, C., Reinhold, H., Vardeh, S., Götttsche, M., Matthes, H. (2021). Fledermausmigration über der Nord- und ostsee. Bundesamt für Naturschutz.

Vandflagermus er en af de mest almindelige arter i Danmark og er bl.a. tilstede på Lolland-Falster nord for Nysted Havvindmøllepark¹³. Arten er ikke registreret i ovenstående undersøgelser, men er tidligere registreret til havs i Øresund^{14,15}.

På baggrund af ovenstående, vurderes området for Nysted Havvindmøllepark at kunne have en vis betydning for følgende flagermusarter ifm. træk og fouragering: brunflagermus, Leislers flagermus, skimmelflagermus, sydflagermus,

¹² Seebens-Hoyer, A., Bach, L., Bach, P., Pommeranz, H., Götttsche, M., Voigt, C., Reinhold, H., Vardeh, S., Götttsche, M., Matthes, H. (2021). Fledermausmigration über der Nord- und ostsee. Bundesamt für Naturschutz.

¹³ Elmeros, M., Fjederholt, E. T., Møller, J. D., Baagøe, H. J., Bladt, J., & Kjær, C. (2024). Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus. Videnskabelig rapport nr. 603. 185. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi.

¹⁴ Ahlen, I., Baagøe, H., & Bach, L. (2009). Behavior of Scandinavian Bats during Migration and Foraging at Sea. Journal of Mammalogy, 90(6):1328-1323.

¹⁵ WSP. (2023). Flagermus og havvind. Udarbejdet for Energistyrelsen.

pipistrellflagermus, dværgflagermus, troldflagermus, vandflagermus og damflagermus.

Artsspecifikke flyvemønstre for de arter, der er registreret i relevante undersøgelser samt vandflagermus, er angivet i Tabel 1.

Tabel 1 Artsspecifikke flyvemønstre for de arter, der er registreret i området^{10,11}.

Art	Beskrivelse
<i>Troldflagermus</i> (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	- På land ses arten ofte dræbt under vindmøller. På havet flyver troldflagermus formentlig lavt over havet ved træk. - Langdistancetrækkende art.
<i>Dværg- og pipistrellflagermus</i> (<i>Pipistrellus pygmaeus</i> og <i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	- Under jagt og migration over havet flyver dværgflagermusene lavt. - Kort-mellemdistance trækkende arter.
<i>Brun-, syd- og skimmelflagermus</i> (<i>Nyctalus noctula</i> , <i>Eptesicus serotinus</i> og <i>Vespertilio murinus</i>)	- Alle arter jager helt eller delvist i det fri og højt. Flyvehøjderne for brun- og sydflagermus er henholdsvis op til 50 m og 5-20 m. Der er ikke angivet en specifik højde for skimmelflagermus. - Brun- og skimmelflagermus er langdistancetrækkende arter. Sydflagermus er kort-mellemdistancetrækkende art.
<i>Arter af myotis</i> <i>slægten, herunder fx</i> <i>vand- og damflagermus</i>	- Transportflugt foregår typisk i lav højde. - Kort-mellemdistancetrækkende arter.
<i>Leislers flagermus</i> (<i>Nyctalus leisleri</i>)	- Flyver højt, og vindmøllekrasch er registreret. - Langdistancetrækkende art.

Vurdering

Det er Energistyrelsens vurdering, at det er sandsynligt, at der er forekomster af flagermus i området for Nysted havvindmøllepark.

Det er Energistyrelsens vurdering, at der ved meddelelse af tilladelser til havvindmølleprojekter i områder med potentielt betydende forekomster af flagermus, skal foretages en vurdering af påvirkningen ud fra forsigtighedsprincippet, jf. artikel 191, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og EU-Domstolens praksis¹¹. Forsigtighedsprincippet indebærer, at hvis der er videnskabeligt grundlag for rimelig tvivl om skadevirkninger, skal denne tvivl komme de beskyttede arter til gode. Forsigtighedsprincippet anvendes fx i tilfælde, hvor videnskabelige oplysninger er ufuldstændige, foreløbige eller usikre, samt i tilfælde, hvor en foreløbig videnskabelig vurdering viser, at der er risiko for eventuelle skadelige indvirkninger på fx beskyttede arter.

På baggrund af ovenstående, og da vidensniveauet om flagermus omkring Nysted Havvindmøllepark er begrænset, vurderer Energistyrelsen, at forsigtighedsprincippet skal finde anvendelse, og at det derfor må antages, at flagermus benytter projektområdet, herunder særligt brun-, skimmel-, dværg-, og troldflagermus, som er registreret i området. Der stilles derfor vilkår om afværgeforanstaltninger, for at sikre overholdelse af reglerne om individbeskyttelse i henhold til habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a og b. Dette kan gennemføres ved justeret driftsstop (cut-in-speed¹⁶), der vurderes at være det mest effektive afværgetiltag¹⁰, der findes på nuværende tidspunkt.

Afbødende foranstaltning (cut-in-speed)

Energistyrelsen har til fastsættelse af et passende og forholdsmæssigt cut-in-speed inddraget praksis fra vindmølleprojekter på land i Danmark, praksis fra andre lande og viden fra andre studier, som belyser forholdet mellem flagermusaktivitet og vindhastighed over havet¹⁷.

Til eksempel er der i Danmark på land en praksis for at stille vilkår om cut-in-speed på 5-6 m/s målt i nacellehøjde for vindmøller¹⁸ i områder med betydning for flagermus. En praksis som er stadfæstet i klagenævnsafgørelser, hvoraf den seneste er fra oktober 2024^{19,20,21,22}. Derudover har Energistyrelsen stillet vilkår om et cut-in-speed på 6 m/s i nacellehøjde for havvindmølleparkerne Jammerland Bugt Kystnær Havmøllepark²³ og Lillebælt Syd Havvindmøllepark^{24, 25}, ligesom der for havvindmølleparker i f.eks. Holland (Coast West) og Sverige (Kattegat Syd) stillet konkrete vilkår om cut-in-speed af hensyn til flagermus på 6 m/s. Tilsvarende er der flagermusundersøgelser fra Kriegers Flak som viser, at langt hovedparten af alle registreringer af flagermus er foretaget ved vindhastigheder i nacellehøjde under 6 m/s. Energistyrelsen henviser i den forbindelse til tidligere afgørelser i bl.a. Miljø- og Fødevareklagenævnet som beskriver, at beskyttelsen mod forsætligt drab efter habitatdirektivet, ikke indebærer et krav om, at enhver risiko for tab af individer skal

¹⁶ Cut-in-speed er den laveste vindhastighed, hvor turbinen begynder at producere energi. Cut-in-speed varierer afhængigt af vindmølletypen, men er normalt omkring 3,0-3,5 m/s. Cut-in-speed kan øges ved hjælp af et indgreb i møllens styrings- og kontrolsystem (SCADA).

¹⁷ WSP, 2023. Flagermus og havvind

¹⁸ Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser: j.nr. 20/04068 af 27. oktober 2022, jr. nr. 19/00750 og 19/07987 af den 27. april 2022.

¹⁹ Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 23. oktober 2024 med sagsnummer 24/04218, 24/04223, 24/04256, 24/04929, 24/05066

²⁰ Miljø og Fødevareklagenævnets afgørelse af 17. december 2020, Ringkøbing-Skjern: Vedr. 6 møller ved Heimdal – begrænsning. Sag: 18/05688 og 18/06682.

²¹ Miljø og Fødevareklagenævnets afgørelse af 23. december 2020, Ikast-Brande – 6 møller v. Midtjyske Motorvej – begrænsning. Sag: 18/04720, 18/06435, 18/04719, 18/04777, 18/04773, 18/04776 og 18/04778

²² Miljø og Fødevareklagenævnets afgørelse af 7. juli 2021, Svendborg Kommune, Nr. Søby/Skiftevær, 2 vindmøller – begrænset. Sag: 20/12345 og 21/00280.

²³ [Etableringstilladelse Jammerland Bugt Kystnær Havmøllepark.pdf](#)

²⁴ [Etableringstilladelse for Lillebælt Syd Vindmøllepark.pdf](#)

²⁵ Energiklagenævnet har stadfæstet etableringstilladelse til Jammerland Bugt Kystnær Havmøllepark og Lillebælt Syd Vindmøllepark, jf. nævnets afgørelser af 23. maj 2025 med sagsnummer: 24/12157, 24/12193, 25/00228 og 25/00376.

elimineres²⁶²⁷. Energistyrelsen bemærker i øvrigt, at der ikke er grund til at antage, at hovedparten eller en væsentlig del af den mindre andel af individer, der potentielt flyver ved vindhastigheder over 6 m/s (nacellehøjde), rent faktisk vil kollideres med vindmøllerne, eller blive udsat for barotraume²⁸. Dette underbygges af, at hovedparten af flagermus på havet flyver lavt over havoverfladen (op til 10 m)²⁹, hvor de ikke er i risiko for at kollideres med vindmøllerne, fordi vindmøllerne har en frihøjde over havoverfladen på minimum 20 meter.

Energistyrelsen vurderer på den baggrund, at et cut-in-speed på 6 m/s i nacellehøjde for vindmøllerne i Nysted Havvindmøllepark³⁰ vil være et passende og forholdsmæssigt vilkår, som er i overensstemmelse med habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a. Energistyrelsen er opmærksom på, at der i DCE's opdaterede håndbog om bilag IV-arter anbefales driftstop af vindmøller i vigtige områder for flagermus, og at dette i visse tilfælde anbefales ved højere vindhastigheder end 6 m/s. Under hensyn til de konkrete forhold for området (herunder bl.a. de arter, der er registreret i området, vindmøllernes placering og vindmøllernes størrelse) samt generel viden om flagermus' færden over havet vurderer Energistyrelsen imidlertid, at et vilkår om cut-in-speed på 6 m/s, jf. vilkår 4.1 er passende og tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med beskyttelsen efter habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a..

Et krav om et cut-in-speed, højere end møllens naturlige cut-in-speed (typisk 3 m/s), medfører ikke nødvendigvis et fuldstændigt driftstop for en mølle under en vis vindhastighed. Derfor skal et krav om cut-in-speed suppleres med et krav om, at møllen skal have en lavere rotationshastighed, så rotationshastigheden under 5 m/s (i 10 m højde) eller 6 m/s (i 100 m højde), ikke i sig selv udgør en risiko for flagermus. I vilkåret er vingspids-hastigheden fastsat til maksimalt 50 km/t af hensyn til beskyttelse af flagermus. Der findes ingen forskning på området, men i sager vedrørende trafikdrab er der flere steder fastsat en hastighedsgrænse på 50 km/t, da det i de konkrete sager er vurderet, at dette udgør en tilstrækkelig beskyttelse af både fødesøgende og trækkende flagermus. Idet flagermus kun er aktive i de mørke timer, og desuden er følsomme over for temperatur og kraftig regn, er vilkåret også tilpasset i henhold hertil (jf. vilkår i afsnit 1).

²⁶ Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2021 med sagsnummer 21/06969, 21/06968.

²⁷ Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 27. oktober 2022 med sagsnummer 20/04068.

²⁸ Pludselige trykændringer kan medføre skader på indre organer hos flagermus

²⁹ Fx Ahlen, I, H. Baagøe & L. Bach (2009): Behavior of Scandinavian bats during migration and foraging at sea. Journal of Mammalogy 90 (6): 1318-1323, Brabant et al. 2019, Activity and behavior of nathusius' pipistrelles Pipistrellus nathusii at low and high altitude in a North Sea offshore wind farm. Acta Chiropterologica 21(2):341-348. Skiba, R. 2011, Bats in southwest Jutland and their threat to offshore wind turbines during autumn migrations across the North Sea. Nyctalus 16 (1-2): 33-44.

³⁰ Vilket om cut-in-speed på 6 m/s i nacellehøjde svarer til, at vindmøllerne begynder at dreje hurtigt rundt, ved vindhastigheder på ca. 5,1 m/s målt i 10 m højde, hvor flagermusene overvejende flyver over havet. Beregningen er lavet ved vindprofilberegneren [Windenergie-Daten der Schweiz](#)

3.3.1.3. Fugle

I henhold til fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 5, gælder følgende forbud:

- a) forsætligt at dræbe eller indfange dem, uanset hvilken metode der anvendes
- b) forsætligt at ødelægge eller beskadige deres reder og æg samt fjerne deres reder
- c) at indsamle deres æg i naturen og opbevare disse, også selv om de er tomme
- d) forsætligt at forstyrre fuglene navnlig i yngletiden, i det omfang, en sådan forstyrrelse har væsentlig betydning for formålet med dette direktiv
- e) at være i besiddelse af fugle af arter, som det ikke er tilladt at jage og indfange.

Store fuglearter med lang levetid og langsom reproduktion, fx gæs, traner og ørne er særligt følsomme over for den ekstra dødelighed, som vindmøller kan påføre bestandene. For disse arters vedkommende kan selv en mindre reduktion i overlevelseshastigheden have betydning for bestanden. Bestandene af mindre fuglearter med hurtig reproduktionstid, som fx drosler og sangfugle, er mindre følsomme over for ekstra dødelighed.

Fugle, der yngler eller raster i nærheden af havmølleparken eller trækker igennem området, kan potentielt forstyrres, fortrænges eller kolliderer med vindmøllerne. Havvindmølleparken kan potentielt have en barriereeffekt. Vurdering af behovet for at gennemføre passende og forholdsmæssige afbødende foranstaltninger for yngle-, raste- og trækfugle beskrives i det følgende.

Eksisterende viden

Af de seneste opgørelser over udbredelsen af trækkende fugle i Danmark³¹ fremgår det, at der i området omkring vindmøllerne ved Nysted havvindmøllepark og Rødsand Lagune hovedsageligt kan forekomme skarv, knopsvane, edderfugl, havlit, sortand, stor skallesluger, toppet skallesluger, blishøne, storspove, hvinand, almindelig ryle, gråand, alk og lomvie. Derudover er der observeret et mindre antal lommer, hvidklirer, rødben, lille kobbersneppe, sandløber, højle, klyde, strandskade, trane, lille skallesluger, fløjlsand, bjergand, troldand, taffeland, spidsand, tundrasædgås, sangsvane og sølvhejre.

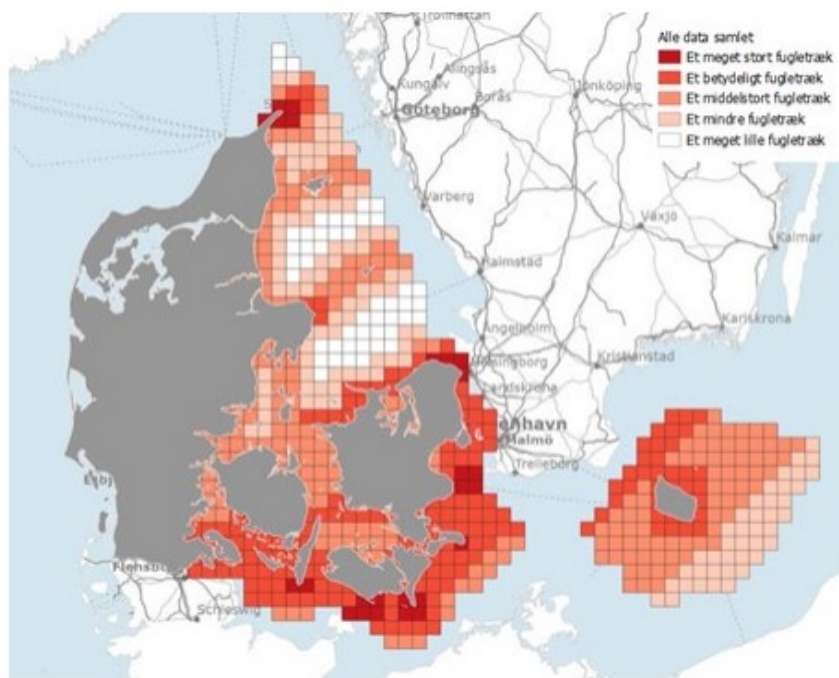
En kortlægning fra 2023 viser, at området omkring Nysted Havvindmøllepark ligger på en vigtig trækrute med et betydeligt antal fugle. Umiddelbart vest og øst fra havvindmølleparken forekommer der meget store fugletræk af land- og vandfugle fra hhv. Hyllekrog og Gedser Odde til Tyskland jf. figur 3. Fra Hyllekrog er der fx observeret stort antal af knortegås, bramgås, edderfugl, sortand, storspove, lille

³¹ Nielsen, R.D., Holm, T.E., Clausen, P., Sterup, J., Pedersen, C.L., Clausen, K.K., Bregnballe, T., Thomsen, H.M., Balsby, T.J.S., Petersen, I.K., Mikkelsen, P., Dalby, L. & Møllerup, K.A. (2024). Fugle 2018-2023. NOVANA. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Videnskabelig rapport nr. 633. <https://novana.au.dk/fugle/2018-2023>.

knobbersneppe og rovfugle i forårstrækket, mens der i efterårstrækket kan observeres ringdue, rovfugle, bog/kvækerfinke, blåmejse, hedelærke, tundrasædgås og blisgås. Landfuglene vil i høj grad trække over disse positioner, da de så vidt muligt søger at trække over land.

Et studie har beregnet, at kollisionsrisikoen for vandfugle, der passerer Nysted Havvindmøllepark, er 0,018-0,020 %³². Desuden undlod 78 % af alle fugleflokke, der orienterede sig mod Nysted Havvindmøllepark, at flyve ind mellem vindmøllerne i en afstand på 1,5-2 km, hvilket tyder på, at størstedelen af fuglene der flyver i området omkring Nysted Havvindmøllepark, undgår vindmøllerne.

Figur 3 De samlede trækintensiteter for landfugle og vandfugle vist som størrelsen af trækket i 10 x 10 km kvadrater³³.

Yderligere er der ynglefugle der opholder sig nær og i de lavvandede områder i Rødsand Lagune, herunder bl.a. havørn, rørhøg, trane, klyde, splitterne, fjordterne, dværgterne og havterne. Ynglepladser for disse fugle er mere end 5 km fra havvindmølleparken.

³² Petersen, I.K., Christensen, T.K., Kahlert, J., Desholm, M. & Fox, A.D. (2006) Final results of bird studies at the offshore wind farms at Nysted and Horns Rev, Denmark. National Environmental Research Institute

³³ Holm, T.E., Sterup, J., Nielsen, R.D. & Petersen, I.K. 2023. Fugletrækruter og rastende vandfugle i den danske del af HELCOM-området. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 31 s. - Videnskabelig rapport nr. 552

Vurdering

Energistyrelsen vurderer, at risikoen for at lokalt ynglende fugle, der fouragerer i havområdet, rastende fugle eller fugle på trækk kolliderer med vindmøllerne i et omfang, der påvirker bestandene, er meget lille. Kollisioner er generelt sjældne hændelser³⁴ og artsgrupper som bl.a. ænder og gæs udviser stor evne til at undgå at kolliderer med vindmøller^{35,36}. Dertil ligger Energistyrelsen vægt på, at kollisionsrisikoberegninger og studier af undvigelsesadfærd i Nysted Havvindmøllepark viser, at trækfuglene i høj grad undgår havvindmølleparken.

Skarv fouragerer omkring havvindmøller, men fødesøgningen sker ved lave flyvehøjde, hvorfor kollisionsrisikoen er lav.

Vindmøllerne står desuden mere end 5 km fra ynglepladser for fugle, hvorfor der ikke vil være forstyrrelse af ynglende fugle, som følge af den fortsatte drift af Nysted Havvindmøllepark.

På baggrund af afstanden til havvindmølleparken vurderer Energistyrelsen, at ynglepladser og ynglefugle ikke påvirkes af den fortsatte drift af Nysted Havvindmøllepark. Dette underbygges af tilstandsvurderingen i Natura 2000-planen for N173, hvor Nysted havvindmøllepark ikke nævnes som en trussel mod ynglepladsernes tilstand³⁷.

Afbødende foranstaltninger

Som følge af det ovenstående har miljøvurderinger af havvindmølleparker i Danmark ikke tidligere ledt til, at der var behov for at indføre afværgende foranstaltninger for at afværge forstyrrelse og drab af fugle, herunder på baggrund af de arter af fugle, der forekommer i området, og at der ikke er kendskab til, at der har været kollisioner af fugle ved parken siden etableringen i 2003. På den baggrund vurderer Energistyrelsen, at der ikke er behov for at indføre afbødende foranstaltninger for fugle, der forekommer på fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I. Levetidsforlængelsen er således ikke i konflikt med forbuddet mod forsætlig forstyrrelse og drab i henhold til fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 5.

³⁴ Fx Band, W. (2000). Windfarms and birds: Calculating a theoretical collision risk assuming no avoidance. SNH Guidance. Spreadsheet and model available at <http://www.snh.gov.uk/docs/C234672.xls>, Therkildsen, O.R. & Elmeros, M. (Eds.). 2017. Second year post-construction monitoring of bats and birds at Wind Turbine Test Centre Østerild. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy, 142 pp. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 232. <http://dce2.au.dk/pub/SR232.pdf>

³⁵ Therkildsen, O.R. & Elmeros, M. (Eds.). 2017. Second year post-construction monitoring of bats and birds at Wind Turbine Test Centre Østerild. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy, 142 pp. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 232. <http://dce2.au.dk/pub/SR232.pdf>

³⁶ Rydell J., H. E. (2017). Vindkraftens påvirkning på fåglar och fladdermöss. - Naturvårdsverket rapport 6740

³⁷ Miljøstyrelsen, 2023. Natura 2000-plan 2022-2027. Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand. Natura 2000-område nr. 173, Habitatområde H152, Fuglebeskyttelsesområde F82, F83, F85 og F86.

4) Offentliggørelse

Tilladelsen offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside.

5) Klagevejledning

Denne afgørelse kan ifølge bekendtgørelse nr. 774/2024 § 5, stk. 7, påklages af Tilladelsesindehaver, Nysted I A/S, til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800, Viborg, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage>.

Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt.

Med lov nr. 468 af 14. maj 2025 om Energiklagenævnet, der træder i kraft den 1. juli 2025, bliver det fra den 1. juli 2025 obligatorisk at anvende Nævnenes Hus' klageportal til indgivelse af klage til Energiklagenævnet, jf. lovens § 15. Indtil denne dato kan klagen enten indgives via klageportalen eller sendes til Energiklagenævnet på mail ekn@naevneneshus.dk. Fra og med den 1. juli 2025 skal klager indgives via klageportalen.

Du tilgår klageportalen via borger.dk eller virk.dk og logger ind med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Energistyrelsen i klageportalen. Du vil modtage en kvittering, når klagen er indgivet.

Klagen sendes i første omgang automatisk til Energistyrelsen. Hvis Energistyrelsen fastholder afgørelsen videresendes klagen til Energiklagenævnet via klageportalen. Du får besked, når klagen er videresendt.

Energiklagenævnet vil som udgangspunkt afvise klager, der indgives uden om klageportalen, medmindre der foreligger særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Energistyrelsen. Vi videresender herefter anmodningen til Energiklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes

Energistyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end Energiklagenævnet. Afgørelsen kan ikke indbringes for domstolene, før den endelige administrative afgørelse foreligger.